

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Fil 2, 1 - 11

Text: Mt 8, 5 - 13 *Tu když přišel do Kafarnaum, přistoupil k němu jeden setník a prosil ho: "Pane, můj sluha leží doma ochrnutý a brozně trpí." Řekl mu: "Já přijdu a uzdravím ho." Setník však odpověděl: "Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven. Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému 'jdi', pak jde; jinému 'půjď sem', pak přijde; a svému otroku 'udělej to', pak to udělá." Když to Ježíš uslyšel, podivil se, a řekl těm, kdo ho následovali: "Amen, amen, pravím vám, tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho. Pravím vám, že mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském; ale synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů." Potom řekl Ježíš setníkovi: "Jdi, a jak jsi uvěřil, tak se ti staň." A v tu chvíli se sluha uzdravil.*

Dnešní biblický oddíl bezprostředně navazuje na text z minulé neděle, kdy za Ježíšem přišel člověk stížený malomocenstvím. Dnes tedy následuje příběh o vojákovi, který se u Ježíše přimlouvá za svého nemocného sluhu. Při této příležitosti si vzpomínám na událost, kdy také mě jednou na faře navštívil voják. Vojenský důstojník. Přišel za farářem. Ten, který udílí rozkazy a všichni podřízení ho musí poslouchat, měl starost o své dospívající dcery, aby si v životě našly dobrou cestu, ale kterým nemohl nijak poručit, aby jeho rady poslechly. Nemohl jim prostě přikázat, jak mají jednat. Velmi jsem si vážil toho, že se pokouší své problémy řešit a že s tím jde rovnou za farářem. Připomněl mi tím právě toho římského setníka, o němž jsme dnes četli.

Římský setník přichází za Ježíšem. Nestává se moc často, aby se vojáci zajímali o náboženství. Spíše je zajímaví třeba o bojová umění. Jenže ten voják vlastně nepřišel za Ježíšem kvůli náboženství. On měl starost o svého sluhu. Ale proč s tím jde za Ježíšem? Ježíš je přece náboženská postava, ten s armádou nemá nic společného! Tak si to možná někteří mysleli a možná, že si to někdo myslí i dnes. Jenže ten setník nejde k Ježíšovi jako voják, ale jako obyčejný člověk, který má problém, který má v životě nějakou nouzi a potřebu. Když máme nějaký problém, tak buď si s tím troufáme poradit sami, nebo hledáme nějakého specialistu. Když nás něco bolí, jdeme k lékaři, když nás něco trápí, jdeme k psychologovi. Když jsme nezaměstnaní, jdeme na úřad práce. Když nám doma něco schází, jdeme nakoupit. Když potřebujeme peníze, jdeme do banky. A kdy, bratři a sestry, přicházíme za Ježíšem? Je mnoho lidí, kteří si myslí, že zatím takovou potřebu neměli. Co čekáme od Ježíše? Bratři a sestry, co myslíte, že dnes lidé čekají dejme tomu od církve? Myslím, že toho čekají velmi málo. Co se čeká od faráře? Že neděle co neděle bude kázat v kostele. Že občas někoho navštíví. Že bude učit náboženství. Je to jistě hezké, ale spousta lidí se v životě bez toho docela snadno obejde. Vzpomínám si, jak se jeden pozůstalý po pohřbu se mnou loučil slovy: „Pane faráři, těšilo mě, doufám, že už vás nebudu potřebovat.“

Ovšem římský setník poznal, že Ježíše nutně potřebuje. A rozhodně nemá od něj nijak malé očekávání. On toho očekává hodně. A hlavně ví, za kým má se svou potřebou jít. Lidé dnes také mají mnohá očekávání. Ale málokdy je napadne s tím jít za Ježíšem. Když jim řeknete: běž do kostela, modli se, čti Bibli, tak řeknou: „Mě tyto věci nezajímají, já nejsem nábožensky založený, já jsem k náboženství nikdy neměl žádný vztah, na takové zbytečnosti já nemám v životě čas, já mám jiné problémy.“ A když se jich zeptáte, jaké to jsou problémy, tak se dozvíte třeba, že je opustil partner, že nemohou sehnat práci, že nezvládají doma své děti, že nemohou vyjít s penězi, že jim nikdo nerozumí, že mají strach z nemoci, z operace nebo z nějakého neštěstí, že prožívají stres nebo mají depresi apod. A pak vám řeknou: To jsou ty skutečné problémy, a ne nějaké náboženské otázky!

Bratři a sestry, proč přišel římský setník za Ježíšem? Chtěl s ním diskutovat o Boží trojjedinosti? O věčném životě? O vykoupení z hříchu a našem spasení? O tom, jak je tomu s Duchem svatým? Ne! On přišel za Ježíšem a prosil ho: „Pane, můj sluha leží doma ochrnutý a hrozně trpí.“ To přece není nic duchovního. Nic speciálně náboženského. To jsou přece starosti našeho všedního života. A setník s tím jde za Ježíšem.

Ježíš mu na to odpoví: „Já přijdu a uzdravím ho.“ Skoro nás překvapí taková Ježíšova vstřícnost, když víme, že třeba ženě kananejské vyhovět odmítl. Řekl jí tehdy, že je poslán jen k lidu izraelskému. Když bychom byli na místě toho setníka, tak bychom se Ježíšova příslibu ihned chopili a raději bychom ani nepřiznali, že jsme pohané jak poleno. Když člověk z nějakého důvodu naléhavě potřebuje duchovní službu, tak se bude spíše ohánět tím, co pro církev udělal než tím co neudělal. Např. jako v Lukášově verzi téhož příběhu, kde se židovští starší za setníka přimlouvají, že je hoden, aby mu Ježíš vyhověl; neboť miluje židovský národ, a v minulosti přispěl velkou částkou na stavbu synagógy. Ale tady nic takového nečteme. Naopak setník Ježíše v jeho ochotě brzdí, a vyznává: „Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.“ Všimněte si, jak evangelista na různých příbězích vyzdvihuje různé aspekty víry. U kananejské ženy je to neodbytnost a nezdolná naděje. Tady u setníka je to veliká pokora a veliká důvěra v moc Ježíšova slova.

Setník, jakožto voják zvyklý uvažovat v kontextu podřízenosti a nadřízenosti si moc dobře uvědomuje, v jakém postavení teď vůči Ježíšovi je. A v tom se projevuje jeho víra. Setník uznává, že před Ježíšem stojí jako

před nadřízeným. Tím, kdo tu poroučí, není setník, ale Ježíš. Proto říká: „Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.“ Zkuste si to představit: Stojí tu naproti sobě: Ježíš v nenápadném obnošeném šatě a naproti němu římský důstojník ve vojenském stejnokroji, velitel celé setniny vojáků. A přesto, navzdory tomuto obrazu, z něhož je podřízenost a nadřízenost zjevně patrná, je ve skutečnosti všechno naopak. Setník vyznává, že není hoden, aby Ježíš vstoupil pod jeho střechu a Ježíš, od něhož bychom podle viditelných znaků čekali pramálo, tu stojí jako nejvyšší autorita a Pán. Setník projevil svoji víru tím, že si tuto skutečnost uvědomil a nezůstal u povrchního pohledu. Setník věří, že Ježíš tu stojí jako ten, kdo má opravdovou moc. Jestliže Ježíš je opravdu Pán a Spasitel, tedy zachránce, pak opravdu stačí, aby řekl jen slovo, a sluha bude uzdraven. Ale ze setníkových úst to nemůže znít jako rozkaz nýbrž vždy jen jako prosba. Jako rozkaz to může znít jen z úst Ježíšových. Proto setník prosí Ježíše: "Řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven. Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému `jdi`, pak jde; jinému `pojd' sem`, pak přijde; a svému otroku `udělej to`, pak to udělá."

Ale setník si uvědomuje, že jsou hranice, za nimiž jeho kompetence končí. Jsou situace v životě, které člověka donutí pokorně vyznat, že není pánem všeho. Kdyby nyní rozkázal svému otroku, vstaň a jdi, pak může křičet sebevíc, ochrnutý to neudělá. Setníkově slovo nemá tu moc, aby přemohlo nemoc. I my si uvědomujeme, že jsou věci, které nevyřešíme rozkazem. Můžeme sice přikázat dítěti, aby chodilo do náboženství, ale nevyvoláme tak u něj víru. Můžeme dospívající dceři přikázat, koho si má vzít za muže, ale nevyvoláme tím lásku. Můžeme nemocnému přikázat, ať má naději, ale nezbatíme ho tím strachu. Můžeme doktorům přikázat, jak nás mají léčit, ale nezajistíme si tak uzdravení.

Setník, jakožto voják si dobře uvědomuje, kam až sahají jeho kompetence, a kde už leží kompetence někoho jiného. My se můžeme pousmát nad jednoduchou přímočarostí setníkově uvažování. Ale tento voják vystihl, že Ježíš nás ve své moci přesahuje, a že je Pánem i tam, kde končí naše moc a nastupuje naše nemoc. Že i to je oblast, ve které je Ježíš Pánem. Oblast, ve které si člověk neporoučí, ale kde nemá poslední slovo ani ta nemoc ani ta smrt, ale Ježíš Kristus.

V modlitbě často oslovujeme Krista: „Pane Ježíši“. Ale Kristus není pan Ježíš, jako pan Novák nebo třeba pan farář, ale je to Pán, a to slovo Pán je vyznáním víry. V Epištole Filipským čteme, že Bůh Ježíše vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.“

Taková víra v Ježíše jako Pána není samozřejmá. Setník ji vyjádřil po svém. I sám Ježíš se tomu podívil, a řekl těm, kdo ho následovali: "Amen, amen, pravím vám, tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho. Pravím vám, že mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském; ale synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů." To je varování pro všechny, pro které se díky formální a zvykové zbožnosti stala křesťanská vyznání otřepanými nicneříkajícími frázemi. Zatímco těm, kteří dosud stáli mimo, podobně jako ten římský setník, mohou znít zcela nově a mohou je oslovit tak, že to v nich vyvolá zcela neproblémovou přímočarou víru v Krista. A Ježíš setníkovu víru bere vážně, dokonce ji nazve velikou a řekne. „Jak jsi uvěřil, tak se ti staň.“

Víra v Pána Ježíše Krista je centrem i vrcholem celého příběhu. Není tu jako podmínka uzdravení. Vždyť ten nemocný sluha se s Ježíšem vůbec nesešel. Důraz leží na setníkově vyznání Ježíše jako Pána, na jeho víře, že je tu někdo, kdo nás přesahuje, a že je tu někdo, kdo slyší přimluvy za naše bližní. Ten příběh je výpovědí o tom, že Ježíšovo slovo, jeho osvobodivé evangelium má moc i mezi námi, kteří jsme někde jinde, mimo Ježíšovu dobu a mimo jeho fyzickou přítomnost. Je to příběh o síle přimluvy za naše bližní, za naše nemocné, anebo třeba za naše nezdárné děti, kterým marně přikazujeme, aby nás poslouchaly.

Modlitba: *Pane Ježíši, máme mnohé starosti, s nimiž si nevíme rady. Dej, ať poznáme, že ty jsi Pánem nade vším, a že tvé slovo platí víc než to naše. Amen.*

Přimluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, přicházíme k tobě jako setník z Kafarnaum se vším, na co nestačíme a v čem si sami pomoci nemůžeme. Přicházíme k tobě se starostmi o svůj sbor a církev. Prosíme za naše děti a vůbec za všechny děti kolem nás. Nestačíme na to, abychom je přivedli k tvému evangeliu tak, aby ti byly a zůstaly věrné. Prosíme tě, ty sám naše syny a dcery drž a zachovávej ve své pravdě. Nestačíme na to, abychom ti získávali nové učedníky. Ty sám nám k tomu dávej sílu a probouzej v lidech touhu po tvém evangeliu. Přicházíme k tobě se svými starostmi o tento svět. Nestačíme na to, abychom prosadili spravedlnost a mír ve světě. Ty sám se přiznej ke všem, kteří usilují o spravedlivé řády, a tomuto úsilí požehnej. Nestačíme na to, aby se církev sjednotily u tvého stolu. Způsob, aby všichni byli jedno v tobě. Nestačíme na své nemoci a starosti. Tobě samému svěřujeme naše nemocné a přimlouváme se za ně. Pane, zastav šíření nebezpečných nemocí v tomto světě. Pane, víme, že nejsme hodni, aby ses nad námi slítoval. Avšak pro tvé milosrdenství, zjevené na kříži, prosíme: Řekni jen slovo, uzdrav naše duše a vysvobod' nás od zlého. Ty stačíš na to, nač my nestačíme. Ty můžеш, co my nemůžeme. V tobě máme naději. Amen.*